

**DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA DE LA LENGUA I DE LA LITERATURA
UNIVERSITAT DE BARCELONA**

**PROGRAMA DE DOCTORAT DEL BIENNI 1996-1998
(ENSENYAMENT DE LENGÜES ESTRANGERES)**

**CONSTRUCCIÓ DEL NOM PROPI I CONVENCIO DE LES
MAJÚSCULES AMB ULLS D'INFANTS**

**TESI DOCTORAL PER OPTAR AL TÍTOL DE DOCTORA
EN FILOSOFIA CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ
(SECCIÓ DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ)**

PRESENTADA PER MARIA VILA MUNIENTE

DIRIGIDA PER LA DOCTORA LILIANA TOLCHINSKY BRENMAN

BARCELONA, març del 2004

Capítol 7:-DISCUSSIÓ GENERAL DELS RESULTATS

7.1 Discussió dels resultats

Un infant pot fer més coses de les que entèn.

Vigotski

Aquest treball ha intentat fer emergir el procés d'apropiació dels usos de les majúscules des dels àmbits bàsics del sistema d'escriptura i els coneixements dels aspectes formadors que en tenen els infants.

La primera tasca va aconseguir obtenir la terminologia infantil de les majúscules, la identificació de les correspondències entre les dues categories nominals i el possible procés constructiu de la majúscula en funció distintiva.

El raonament i la denominació per categories segons la mida de les grafies subsisteix fins els 6-7 anys. La lògica infantil atèn, gairebé, tots els grafemes del sistema menys la doble ela (ll), la j i la i, doncs, el punt subscript de les dues últimes grafies fa que les interpretin com a grafies altes com la (l).

El possible procés evolutiu d'escriptura distingeix una progressió per nivells de la percepció de la majúscula: indistinció, distinció mitjançant la introducció d'un element simbòlic, distinció per a les categories qualitatives de la mida d'algunes grafies en el nom i, finalment, distinció per la majúscula inicial del nom.

El traç de les lletres majúscules del sistema de cursiva resulta difícil per a la majoria d'aprenents. Els resulta difícil el traç angulós d'algunes lletres principalment la H, J, K, I, G, F, L, V, X, Q. Tot i que els infants solen traçar les lletres d'una forma bastant convencional, l'ordre de les mides és bastant aleatòria i fluctuant, ja que depèn de la perícia aconseguida en el domini de la motricitat fina. El domini de la grafomotricitat s'aconsegueix assolir cap als 6-7 anys, fins aleshores els infants troben restriccions a la norma convencional d'ús. Cal

remarcar que reconèixer i donar unicitat als diferents tipus de majúscules presenta menys dificultat que incorporar-les al sistema gràfic.

De fet, la interpretació de la grafia majúscula requereix la relació de les categories de la mida mitjançant el reconeixement a través del propi grafisme i de les lleis del sistema d'escriptura, doncs, la "H" en principi no ha estat considerada com a lletra majúscula per la manca de so convencional. Quan deixen d'interpretar algunes de les minúscules com a grafies grans, passen a denominar les majúscules com a lletres grans, mitjanes i altes, tenen unes denominacions compartides entre ells que no comparteixen amb l'adult. En aprendre el traç de les majúscules, és la pròpia producció que permet la interpretació de les majúscules escrites en un text; i aquelles que no corresponen a la mateixa representació gràfica apresada en el traç són anomenades com a mitjanes. Posteriorment, coincideixen en interpretar els diferents tipus de majúscules com a lletres majúscules i en la incorporació de diferents tipus de grafies en les seves produccions; la combinació de diferents tipus de majúscules atorga la unicitat de les distintes formes de les majúscules.

La tercera tasca interpretar els noms propis en el context d'un conte per comprovar si la majúscula és un índex identificador dels noms propis per als infants ens dugué a la qüestió: què és un nom propi? Com la resposta es troba en les gramàtiques tradicionals: la denominació d'un nom comú. Però, per a un infant preoperatori, el nom comú és la denominació del nom comú que pot ser entès com a nom propi.

La variabilitat de respostes emeses ha abraçat els participants que, exclusivament, assenyalen noms propis de persona, reconeixen noms propis de persona i comencen a introduir noms propis per a la toponímia urbana; alguns noms de la toponímia urbana o rural no poden tenir nom propi, assenyalen noms propis personals i d'altres paraules com si fossin noms propis. La majoria d'aquestes paraules requereixen la inclusió de classes, segons Piaget (1962) cal coordinar l'extensió i la intensió.

Des de 5 a 8 anys, tots els participants han explicat la mateixa hipòtesi: la semblança a un altre nom propi personal ha estat la hipòtesi semàntica més mencionada, així com el sentit i el significat. La importància del significat d'un mot és remarcada per Vigostki (1988:138) "El mot sense significat no és pas un mot, és un so buit". El significat és una part inseparable del mot. La semblança a un altre nom de fonts pot ser interpretada també noms que són del seu entorn, en paraules de Colomer (1996, 50) el que un infant pot entendre no ve només del desenvolupament intrínsec de les seves capacitats interpretatives, sinó del que és present i familiar a la seva cultura.

Val a dir que els infants són molt sensibles a la semblança gràfica i a la similitud de significat. Al parer de Nelson (1988:195) la similitud descansa sobre operacions cognitives analítiques més avançades que solament s'activen després de la

formació de conceptes bàsics; això és aplicable tant a categories generals com a categories d'ordre bàsic.

Lyons (1980: 215) suggereix que els lexemes que denoten classes de noms individuals en la llengua adulta, els infants poden haver-los utilitzat i entès al principi com a nom propi, ja que en l'adquisició del vocabulari en les primeres edats, s'admet una interpretació purament nominalística per al significat de totes les expressions fins que estableixen les diferències de sentit entre els termes.

Segons alguns infants el nom comú és el nom del nom comú, estableixen una relació de l'element **a** és l'element **a**; mentre mantinguin aquesta estructura sintagmàtica i emprin aquesta definició metalingüística dels noms no poden introduir altres tipus de relacions. La relació a **ÉS UN** c. Aquest nou tipus de relació (Nelson, 1988) considera que introdueix la inclusió de classes; requereix el domini dels termes superordinats, coordinats i subordinats.

Hem vist una relació de $a \rightarrow \text{és} \rightarrow b$, una relació entre termes coordinats; inici d'un nivell distint com a pas intermedi a la construcció sintàctica nova "ÉS UN". Aquesta construcció implica la negació de l'estructura sintàctica anterior: **ÉS EL NOM DE**. Per tant, la inclusió de classes pressuposa un domini entre les diferents categories d'ordre bàsic, coordinats, superordinats i un cert domini de la relació paradigmàtica i una nova construcció sintàctica.

L'ús i el domini de la relació paradigmàtica requereix un cert nivell d'abstracció. Es considerada per Nelson (1988), Lyons (1980) més abstracta; opinió compartida amb Ogden, C.K /Richard, I (1984). Per a establir la inclusió de classes, els infants han de coordinar la relació paradigmàtica i la sintagmàtica; així com establir una relació d'hiponímia. Lyons (1980:275) explicita que la hiponímia és una relació paradigmàtica i transitiva. En general, quan la relació de hiponímia s'estableix entre noms, cap la possibilitat d'inserir expressions sintàcticament apropiades, fet que proporciona una oració que expressa una proposició metalingüística o reflexiva analítica, exemple: una tulipa és un tipus de flor (en la mesura que pugui ser analítica tota proposició metalingüística en relació amb les llengües naturals).

La inclusió de classes pressuposa diversos graus d'abstracció, les relacions paradigmàtiques i una nova estructura sintàctica **ÉS UN**, que supleix a l'anterior, **ÉS EL NOM DE**. Cal retornar a les categories de les relacions paradigmàtiques, en un principi tots els autors (Vigostki, Piaget, Nelson, Lyons) estan d'acord que els infants empen paraules de significat ampli com a categoria bàsica sense correspondre l'estructura sintàctica, quan les empen adequadament, relacionen les paraules de categories superordinats i l'estructura sintàctica. Aquestes paraules pressuposen un grau d'abstracció més elevat, doncs, aquestes paraules no tenen un referent únic, sinó múltiple que ha estat construït a través de l'experiència en diferents contextos i situacions comunicatives; podríem dir que no existeixen, sinó que és una relació jeràrquica i simbòlica al parer de Nelson (1988) .

Exposem un exemple d'un terme que pertany a la classe superordinada, en el cas de vehicle, tots els cotxes, tots els camions, tots els autobusos ... són vehicles com a terme genèric, però com a terme individual cadascun és un cotxe, un camió, un autobús i alhora és un vehicle, per tant, el terme vehicle requereix un cert nivell d'abstracció perquè la referència és considerada simbòlica. Complementen aquesta exposició amb l'opinió d'Ogden i Richard (1984:228) que coincideixen amb Nelson, ells exposen l'exemple del terme parents, en aquest cas parents és una abstracció sense el sentit de la referència a la qual simbolitza, ja que no pot formar-se simple i directament mitjançant un agrupament d'experiència, sinó que és el resultat de variats agrupaments d'experiència la diferència de la qual fa possible que els seus elements sobrevisquin en l'aïllament. Aquest procés de selecció i eliminació està sempre en activitat durant l'adquisició d'un vocabulari. A més, la gent senzilla, diuen Odgen i Richard, utilitza un llenguatge adquirit en vinculació directa amb l'experiència, el seu llenguatge posseeix moltes de les característiques dels noms propis.

Pel que fa als verbs, tenen una relació sintagmàtica i paradigmàtica diferent dels noms, existeixen uns verbs encapsulats que requereixen la relació de la inclusió de classes, ja que la hiponímia, segons Lyons (1988:277) és una relació paradigmàtica de sentit que es fonamenta en l'encapsulació en l'hipònim d'alguna modificació sintagmàtica en el sentit del lexema hiperònim.

Quant als adjectius, alguns dels infants participants consideren que un nom emergeix de les característiques específiques i pròpies de l'objecte al qual fan referència. Això tant en l'adjectiu que té la forma gràfica (bonica- Bonica) com en l'adjectiu que únicament té la forma oral (trapella-Trapella). Aquest fenomen estudiat amb el nom de realisme nominal per Piaget (1962) amb noms comuns i noms propis i corroborat per Nelson (1988) qui opina que, encara avui, és un aspecte poc estudiat. Un aspecte a tenir en compte en el nostre estudi és que el tipus d'interpretació que fan els infants és independent de la dicotomia entre representació gràfica i representació oral. En ambdós casos, els infants consideren que el nom propi pot estar en consonància amb els trets rellevants de l'objecte o de la persona.

La constatació que la majúscula és un índex formal propi dels noms propis i considerat una dada semàntica, ha estat formulat en la consideració si l'adjectiu prototípic bonica-Bonica pot ser un nom propi i en el reconeixement de noms personals en el conte en anglès. En el conte en llengua estrangera s'ha manifestat l'encavalcament entre els dos tipus de majúscules i les paraules que estaven en l'espai d'un nom personal en el conte en català. La dada de l'espai és bastant significativa, doncs, ens permet observar un tipus d'interpretació, un nom que està en la mateixa línia i en el mateix lloc ha estat considerat com si fos el mateix nom. D'altra banda, la interpretació de les paraules amb majúscules en funció demarcativa com si fossin noms propis ens permet copsar que encara no han copsat els rituals dels textos _ la paraula que inicia el text i la frase tenen la grafia

inicial en majúscula_ ni les relacionen amb el punt intertextual. En canvi, la interpretació de la majúscula, relacionada amb els signes de puntuació, el punt i seguit i la coma, els ha conduït a una interpretació pertinent dels noms personals en un text en anglès. Per tant, possiblement, el punt relacionat amb l'inici de la frase ha de ser una operació que atengui a la reversabilitat del pensament, possiblement.

La resposta a la pregunta on comença i on acaba un nom propi per a un infant; es troba en la relació entre el reconeixement d'una part del sintagma nominal complex d'un nom propi i l'ús de la majúscula; els infants acostumen a senyalar una part del sintagma complex i en escriure un sintagma complex també l'apliquen a un dels elements del sintagma. És una relació d'un-a-un en l'inici de l'ús de la majúscula.

El trànsit entre nom comú i nom propi ha estat identificat en un nombre baix de noms propis. És un element indicatiu que la coneixença d'aquest noms, inicialment, els coneixen com a noms propis i serà, posteriorment, que passen a formar part del seu lèxic. Els noms propis que no són personals han mostrat que, en principi, alguns noms propis tenen restriccions d'aplicació, doncs, en les justificacions els infants han manifestat que un nom és estrany pel lloc genèric a especificar i no pel nom en si. Això sembla connectar amb la recerca de Hall (1991) el mateix nom propi era aplicat a objectes familiars i, en canvi, no el podien aplicar a objectes desconeguts.

La interpretació dels noms de parentiu ha estat realitzada des de l'àmbit de la llengua oral, acompanyada de l'estructura es diu, la nena participant considerava habitual anomenar pel nom comú com si fos el nom propi. Això indica que el desglossament entre la interpretació de la llengua parlada i de la paraula escrita no és paral·lela per a tots els noms.

D'altres tipus d'interpretació emeses per les relacions temàtiques de sentit, l'extensió per continuïtat i l'associació entre noms, accions i llocs ens mostren que l'aplicació del nom propi com a categoria nominal requereix que l'adquisició de les paraules i els conceptes esdevinguin termes genèrics. Tanmateix, l'organització de l'estructura jeràrquica del llenguatge estigui ben assolida.

En els resultats de la tasca de reescriptura (producció) del conte es constata que les proporcions d'ús apropiat de la majúscula en noms personals és inferior a la tasca de reconeixement. Quant a l'escriptura nominal constatem que l'escriptura dels noms personals introdueix les lleis de la sintaxi del sistema d'escriptura, passant de l'escriptura quantitativa a l'escriptura qualitativa, coordinant ambdós aspectes, en els infants de 5-6 anys.

Tanmateix, en la mateixa tasca, verifiquem que l'ús de la majúscula en funció demarcativa s'inicia cap als 7 anys; comprovem un creixement notable de l'ús

apropiat i de l'oscil·lació, tant dels noms propis com dels mots inici de text. Els noms propis apostrofats generen un ús inapropiat de la majúscula, doncs, en introduir la coma volada per elidir una vocal atòna, la separació entre determinant i sintagma, els infants solen perdre la pauta d'on s'escriu la majúscula o interpreten el nom com a una única unitat lingüística amb el corresponent desplaçament de la majúscula inicial de nom propi. Les explicacions dels participants es decanten per la primera interpretació.

La relació entre línia plena de lletres i punt i seguit confirma l'estudi de Ferreiro (1996) que la puntuació en els infants comença delimitant de la perifèria del text a l'interior. La mateixa autora es questiona. Cal introduir les majúscules entre els signes de puntuació? Ella afirma que cal tenir-les present per la seva obligatorietat després de punt, així com a l'inici de text. L'oblit i l'omissió tant del punt i seguit com de la majúscula inicial de text han presidit les actuacions i les respostes dels participants.

Hem pogut constatar que les relacions, únicament, entre la sintaxi i el sentit ampli d'explicar una cosa no atorguen el límit de delimitació de la unitat textual, però la participant que ha tingut present l'estructura del text, en tenir present les frases que segueixen, proporciona un ajustament entre els límits de la frase, on comença i on acaba, alhora que li donen la seguretat d'usar els aspectes gràfics corresponents. Aquest nou tipus de reorganització del text proporciona la relació entre la unitat de sentit, l'ús de la majúscula i del punt intertextual.

Atès que els components de la categoria de nom propi es van formant d'ençà que s'inicia la denominació segons Macnamara (1988) i Hall (1991) comprovem si coincideix l'ús de la majúscula i l'assoliment dels components. Tots els components no es desenvolupen al mateix temps. Els resultats mostren que tenen alguns aspectes integrats en un procés evolutiu constatable i d'altres encara romanen en els inicis de la formació i encara no són prou evidents en el discurs dels infants de 5-6 anys.

Cal remarcar que el component: els noms propis tenen diferents posseïdors es forma cap als 6 anys, doncs, abans l'extensió o desplaçament del referent està centrat en un mateix, passant per un nombre mínim de dos a tres referents possibles i, posteriorment, són capaços de reconèixer que n'existeixen un nombre infinit.

Macnamara (1988) suggereix que els noms propis i els comuns s'aprenen de formes diferents, es refereix al nombre de referents presents i a l'acte de la repetició. Posa l'exemple de la paraula botó, l'infant repeteix i assenyala el mot tantes vegades com el pot tocar en la peça de roba de la persona que el duu en braços. En canvi, el nom propi no és repetit ni tocat per l'infant, per tant, dedueix que les dues categories nominals tenen maneres distintes d'incorporació i d'aprehendre's.

Kripke (1975) indica que el referent del nom propi és circular, interpretem que aquest tipus de referència va de l'individu al nom propi i del nom propi a l'individu mitjançant un deíctic que fa de suport al nom propi com proposa Macnamara (1988). Això, potser, pot fer que el desplaçament dels referents es faci posteriorment fins arribar al canvi de referent; fet que aconseguen dels 6 als 7 anys.

El procés d'incorporació de la majúscula en els noms propis es forma a l'ensem que es desenvolupa la formació dels components de la categoria de nom propi i l'organització jeràrquica del llenguatge com hem exposat anteriorment. Alguns dels participants de 8 anys han explicat no saber quan s'escriu la majúscula; tot i haver aconseguit el desenvolupament de la majoria dels components de la categoria de nom propi. Això ens revela que són processos independents; l'assoliment dels components de la categoria nominal de nom propi no implica la comprensió de les normes convencionals de la majúscula. Els dos processos, tot i ser autònoms, conflueixen i es manifesten com si fossin interdependents cap als 8.

Com la majoria d'estudis de l'escriptura Ferreiro (1982) hem pogut constatar que els processos d'apropiació de coneixement envers els usos de la majúscula i l'apropiació dels components del nom propi coincideixen amb els processos d'apropiació estudiats per Piaget i els seus col·laboradors en el domini de la física i les matemàtiques. Les qüestions sorgides d'ordre lògic matemàtic són la correspondència biunívoca, les relacions part-tot, les seriacions i el tipus de classificació i d'inclusió de classes en algunes de les paraules interpretades com si fossin noms propis i en alguns dels components de la categoria de nom propi.

7.1.1. Valoració dels resultats

En el plantejament dels objectius ens vàrem proposar esbrinar que significa l'ús de la majúscula, per als infants de 5 a 8 anys, en els textos escrits en les fases de reconeixement i d'ús, tant la majúscula dels noms propis com la majúscula de la primera paraula de text o de frase i després de punt i seguit i punt a part i, per últim, ens proposàrem esbrinar la relació existent entre el procés evolutiu de les majúscules en funció distintiva i la conceptualització dels components de la categoria de nom propi.

Una primera apreciació dels resultats en les tasques de reconeixement és la consideració que els infants participants, en aquest estudi, ens han mostrat que són sensibles a les formes de les lletres en cursiva i les interpreten amb denominacions pròpies; que, també, tenen alternatives pròpies (que no han estat transmises pels adults) per escriure els noms propis i distingir-los dels noms comuns abans d'usar la majúscula. A més, els participants de 5 anys mitjançant l'escriptura han estat capaços d'expressar que la grafia inicial d'un nom propi s'escriu amb majúscula,

quan encara no són capaços d'explicitar-ho verbalment. Això ens mostra que el fet d'escriure facilita l'ús de la majúscula abans de convertir-se en norma.

En el reconeixement de noms propis es constata que els infants fins als 6 anys identifiquen amb més facilitat els noms propis sense l'article de presentació que amb l'esmentat article. A més, també ens han mostrat que, aparentment, l'apropiació de la singularització dels topònims urbans i locals forma part d'un procés que s'inicia més tard que el dels noms propis personals.

Pel que fa al procés d'apropiació de les majúscules, els infants són sensibles a la interpretació de les característiques de les grafies minúscules tant dels textos d'autor/a com els que escriuen ells mateixos i de la majúscula del propi nom que es va fent extensiva a la dels altres noms propis de la comunitat escolar i familiar.

Els signes de puntuació (el punt, la coma i els dos punts) han orientat _ als infants de 7-8 anys _ en el reconeixement dels noms propis personals, presentats en una enumeració de noms personals en el conte en anglès, i també apareix l'ús dels mateixos signes de puntuació esmentats en alguna de les produccions espontànies d'escriptura en alguns dels infants de la mateixa edat, la qual cosa vol dir que el reconeixement de la relació signe de puntuació i majúscula i l'inici de l'ús d'ambdós aspectes gràfics és un procés gairebé simultani. L'element gràfic que s'interfereix en l'ús de la majúscula amb els noms propis que la grafia inicial és una vocal és l'article apòstrofat que provoca vacil·lacions d'ús de la majúscula en els noms propis.

Els noms propis que són susceptibles de transitar de la categoria de nom comú a nom propi han mostrat que hi ha noms que són introduïts en el vocabulari infantil mitjançant els noms propis, així com que la majúscula no és l'únic aspecte que els fa decidir que una paraula és un nom propi, sinó que també intervenen aspectes semàntics tant en els noms propis que, únicament, pertanyen a la categoria de nom propi com en els noms propis que poden transitar en dues categories (nom comú i propi) o en tres categories (nom comú, nom propi i adjectiu).

Les paraules de diferents categories lèxiques interpretades com si fossin noms propis han mostrat una variabilitat de motius: el nom forma part de la base lèxica, estableixen relacions temàtiques entre diferents paraules relacionades amb un nom propi personal; creen una extensió per continuïtat entre noms comuns de la mateixa família lèxica; fan relacions d'associació entre dos noms; interpreten paraules que requereixen la inclusió de classes per l'abstracció que pressuposen com són les paraules relacionades amb els noms propis personals, els noms d'una classe bàsica interpretats com si fossin d'una classe que inclou una altre classe i els noms que formen part d'una posició frasal i, per últim, interpreten la paraula gràfica amb criteris de la llengua parlada.

En la tasca de producció de textos espontanis algunes produccions gràfiques dels infants de 5 anys apareix que la majúscula no té un nombre fix de grafies ni una posició fixa, ens fa pensar que, probablement, en la interpretació de les grafies, en un inici el nombre grafies mitjanes, altes o grans com diuen els infants és variable. El requeriment de la quantitat de grafies majúscules ve donada per la realització gràfica infantil en què es produeix una alternança de les dimensions de les grafies i la tendència a realitzar-les més grans al final de la paraula gràfica, quan els infants dominen, aparentment, la capacitat grafomotora i escriuen amb una certa regularitat cal·ligràfica, ja són capaços d'adonar-se que la majúscula ocupa la posició inicial del nom i que, únicament, se n'escriu una.

La introducció de l'ús de les majúscules en funció demarcativa sol produir un desequilibri, ja que requereix comprendre aspectes textuais; reconèixer què és una frase, on comença i on acaba la frase i la possibilitat que les frases es relacionen unes amb les altres per formar (en teoria) una altra unitat de sentit i diem en teoria perquè els infants les "juxtaposen". També cal que admetin la compatibilitat de l'ús de la majúscula del nom propi amb l'ús majúscula que inicia la frase, és a dir, cal que puguin comprendre que l'ús de la majúscula es refereix a dues funcions distintes en unes edats que solen interpretar l'escriptura en relacions d'un-a-un. Els infants interpreten els límits de l'escriptura de la frase amb coneixements quantitius que, en algunes ocasions, coincideixen amb la frase i d'altres no. A més a més, la lògica de l'ús de la majúscula en funció demarcativa requereix haver superat que l'escriptura és una escriptura de noms, ja que la paraula inicial de text o de frase no és un nom i s'escriu amb la grafia inicial majúscula.

Pel que fa a la norma convencional de l'ús de la majúscula, hem pogut constatar, aparentment, que els infants que reciten l'ús de la majúscula en noms propis no implica ni el reconeixement ni l'ús de la majúscula en tots els noms propis que han esmentat, perquè abans cal que hagin transformat el coneixement declaratiu de les classes en coneixement conceptual.

En la tasca de reconeixement dels aspectes que componen la categoria de nom propi han mostrat un procés evolutiu en què veiem que uns components ja estaven desenvolupats als 5 anys i d'altres encara no mostraven el seu reconeixement. Els aspectes que ja estaven desenvolupats 5 anys són designació i permanència i estabilitat, els de 6 anys, els aspectes esmentats més el referent i els de 7 anys els components anteriors més el nom propi pot tenir diferents posseïdors, dos noms propis designen un mateix subjecte, l'arbitrarietat, la funció d'anomenar i la d'identificar. Els components que encara estan desenvolupant-se als 7-8 anys són els límits entre el nom comú i el nom propi, la relació de simetria del nom propi i la possibilitat que l'adjectiu esdevingui un nom personal perquè els infants d'aquestes edats, aparentment, estan establint els límits entre el que és i com és. Sembla ésser que cal tenir la construcció de les categories assolides per poder considerar-la com a signe arbitrari. Els més petits interpreten els diferents

components amb justificacions que inclouen criteris perceptius i els més grans empren criteris perceptius, cognitius i qualitius.

Com a cloenda de les conclusions, cal dir que el procés d'apropiació de les majúscules en funció distintiva és diferent que el de les majúscules en funció demarcativa; cada funció de les majúscules requereix un tipus de coneixement textual. A més, cal considerar que el procés d'apropiació dels aspectes que componen el nom propi és independent de l'ús de la majúscula en els noms propis.

